האומר התקבל גט זה לאשתי או הולך גט זה לאשתי [א]אם רצה לחזור יחזור [ב]האשה שאמרה התקבל לי גיטי אם רצה לחזור לא יחזור [ג]לפיכך אם אמר לו הבעל אי איפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה אם רצה לחזור יחזור רשב"ג אומר [ד]אף האומרת טול לי גיטי אם רצה לחזור לא יחזור: **גמ'** א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי טעמא דלא שויתיה איהי שליח לקבלה הא שויתיה איהי שליח לקבלה רצה לחזור לא יחזור ש"מ [ה]הולך כזכי דמי לא לעולם אימא לך הולך [ו]לאו כזכי דמי והתקבל גט לאשתי איצטריכא ליה דס"ד אמינא הואיל ובעל לאו בר שויה שליח לקבלה הוא אע"ג דמטא גיטא לידה לא להוי גיטא קמ"ל דהתקבל והולך קאמר תנן האשה שאמרה התקבל לי גיטי אם רצה לחזור לא יחזור מאי לאו לא שנא אקבלה לא שנא אהולכה לא אקבלה ת"ש לפיכך אם אמר לו הבעל אי איפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה אם רצה לחזור יחזור טעמא דאמר אי איפשי הא לא אמר אי איפשי אם רצה לחזור לא יחזור ש"מ הולך כזכי דמי דילמא בהילך פשיטא איש הוי שליח להולכה שכן בעל מוליך גט לאשתו ואשה הויא שליח לקבלה שכן אשה מקבלת גיטה מיד בעלה איש לקבלה והאשה להולכה מאי ת"ש האומר התקבל גט זה לאשתי או הולך גט זה לאשתי אם רצה לחזור יחזור האשה שאמרה התקבל לי גיטי אם רצה לחזור לא יחזור מאי לאו בחד שליח וש"מ כשר [ג]לקבלה כשר להולכה לא בשני שלוחין תא שמע לפיכך אם אמר לו הבעל אי איפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה אם רצה לחזור יחזור והא הכא דחד שליח הוא וש"מ כשר לקבלה כשר להולכה פשוט מינה [ה]איש הוי שליח לקבלה שכן אב מקבל גט לבתו קטנה אשה להולכה תיבעי לך מאי אמר רב מרי ת"ש [ד]אף הנשים שאין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא את גיטה והתם הולכה היא אמר רב אשי מסיפא נמי שמע מינה דקתני סיפא [ה]האשה עצמה מביאה את גיטה ובלבד שהיא צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם ואוקימנא בהולכה [ו]ש"מ: איתמר [ו]הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אמר הילך כמה שאמרה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב [ה]אפילו הגיע גט לידה אינה מגורשת שמע מינה אדיבורא דידיה קא סמיך דאי אדיבורא דידה קא סמיך מכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש אמר רב אשי הכי השתא

בשלמא

האומר התקבל. **רצה לחזור.** הבעל: **יחזור.** דגט חוב הוא לה ואין חבין לאדם אלא מדעתו ליעשות ז) לו שליח לחובתו: **לא יחזור.** כיון דאיהי שויתיה שליח הרי הוא כידה ונתגרשה מיד בקבלתו של זה: **לפיכך.** כיון דאמרן אין יכול לחזור אין לו תקנה לחזור אא"כ אמר לו הבעל לזה שעשתה אותו שליח לקבלה אי אפשי שתקבל לה להיות כידה אלא שליח שלי תהא להוליכו לידה: **אם רצה לחזור.** כל זמן שלא הגיע גט לידה: **יחזור.** שאינה מתגרשת אלא מדעת המגרש והרי אמר לא יהא גט עד שיגיע גט לידה: **אף האומרת טול לי גיטי.** לשון קבלה הוא: **גמ' טעמא דלא שויתיה שליח לקבלה.** אהולך גט זה לאשתי קאי דקתני מתני' יחזור ומיירי בדלא שויתיה איהי שליח לקבלה ובעל לאו בר שוייה שליח לקבלה הוא דהא חוב הוא לה והכא הוא דקאמרינן יחזור: **הא שויתיה איהי שליח לקבלה.** וקאמר איהו הולך: **לא יחזור.** דלא עקריה משליחותא דידה: **אלמא הולך כזכי דמי.** ופלוגתא היא בפ"ק (לעיל דף יג.): **לא לעולם לאו כזכי דמי.** ואפילו שויתיה איהי שליח לקבלה ואמר לו איהו הולך מיעקר עקריה משליחותה ושוייה איהו שליח להולכה. והאי דנקט מתני' בדלא שויתיה שליח משום התקבל נקטו לה דהתקבל איצטריכא ליה לאשמועי' דאע"ג דלא שויתיה היא שליח ובעל נמי לאו בר שוייה שליח לקבלה הוא אלא להולכה ואיהו לא אמר הולך אפ"ה כי מטא גט לידה מיהא מגורשת: **לא ליהוי גיטא.** דהא לאו להולכה שוייה שליח ולקבלה נמי לא בר שוייה שליח הוא: **קמ"ל.** דהתקבל דקאמר ליה התקבל והולך קאמר דאדם יודע שאין לו שליחות לקבלה. ואיידי דתנא התקבל תנא הולך דהכי קאמר מתני' בין שאמר בעל בלשון קבלה בין שאמר בלשון הולכה הוי שליח להולכה: **מאי לאו.** אתרוייהו מילי דתנא לעיל מינה קאי לא שנא כי אמר הבעל קבלה ולא שנא הולכה אי שויתיה איהי שליח לקבלה מעיקרא לא יחזור ש"מ הולך כזכי דמי: **דלמא בהילך.** בהך סיפא לא תיתני הולך ותן לה אלא הילך ותן לה דהילך ודאי הילך כדקאמרה היא ואי לאו דאמר אי אפשי הוה ליה שליח לקבלה: **פשיטא איש.** זכר יכול ליעשות שליח לבעל להולכה כיון דאיתרבי שליחות ח) מקרא מושלחה ט) פשיטא דודאי זכר להולכה רבי: **שכן בעל.** עליו להוליך גט לאשתו ובמידי דאיהו כשר שלוחו נמי כשר: **ואשה.** אחרת פשיטא לן דהויא שליח לחברתה לקבלה מאחר דרבי קרא שליחות לקבלה מושלחה מביתו קרי ביה ושלחה: **שכן.** היא עצמה מקבלת גיטה: **איפכא מאי.** מי אמרי' כיון דהוא עצמו לאו בר קבלה הוא שאר זכרים נמי לאו בני קבלה נינהו וכן לענין הולכה באשה: **בחד שליח.** קאמר דבין א"ל בעל הולך בין א"ל התקבל הוי שליח להולכה ואי אמרה ליה איהי מעיקרא להוות התקבל הוי שליח לקבלה אלמא ההוא דאכשר להיות שליח לבעל להולכה מכשר להיות שליח לאשה לקבלה: **לא בשני שלוחין.** וה"ק הבעל שאמר לאיש בין התקבל בין הולך לשון הולכה הוא והאשה שאמרה לחברתה התקבל ונתנו לה הבעל אם רצה לחזור לא יחזור ולאו אשליח דרישא קאי: **והא הכא דחד שליח הוא.** דההוא דאמרה ליה איהי התקבל א"ל איהו אי איפשי שתקבל אלא הולך: **פשוט מינה איש דהוי שליח לקבלה.** כלומר מתרתי בעיין דבעינן לעיל חדא אית למפשט מינה דאיכא למימר מתני' באיש קמיירי דכשר אף לקבלה ודין הוא שהרי מצינו שהוא ראוי לקבלה בגט של בתו קטנה שהתורה זכתה לו לקבל קידושיה כדילפינן בכתובות (דף מו:) מויצאה חנם אין כסף י) ולקבל את גיטה דכתיב ויצאה והיתה לאיש כ) איתקש יציאה להויה הלכך בשליחות נמי כשר אבל אשה להולכה אכתי מיבעי לן: **אף הנשים כו'.** חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה: **והתם הולכה היא.** דקתני להביא: **ואוקימנא בהולכה.** בפרק ל) קמא מדקתני צריכה לומר בפני נכתב ושוינן בה מכי מטא גיטא לידה איגרשה לה ומתרצינן דאמר לה הוי שליח להולכה עד דמטית התם: ה"ג **הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי.** האשה שאמרה לשלוחה הבא לי גיטי והוא אומר לבעל אשתך אמרה התקבל לי גיטי: **והוא אומר.** הבעל אמר לו הילך כמה שאמרה: **אפי' הגיע גט לידה אינה מגורשת.** כדמפרש ואזיל: **ש"מ.** דמאן דאמר לשליח הילך כמה שאמרה משלחך: **אדיבורא דידיה סמיך.** אדעתא דדיבורא דשליח קאמר ליה האי הילך כמה שאמרה דמהימנת לי דשליח לקבלה את הילכך אינה מגורשת דכי יהיב בעל ניהליה אדעתא דשליחות קבלה יהיב ניהליה ולאו אדעתא דהולכה ושליח לקבלה לא הוי ותפשוט מינה בעיא דאיבעיא לן בב"מ בהשוכר את האומנין מ) אדיבורא דשליח סמיך: **דאי אדיבורא דידה סמיך.** והכי קאמר ליה אנא לא ידענא אלא כדאמרה איהי משדרנא ליה ניהלך: **כי מטא גט לידה מיהא תגרש.** דהא בעל נמי שליח להולכה שוייה:

הכי

האומר התקבל. (א) בירושלמי תנא התקבל אחר הניזקין ואחריו מי שאחזו וכן נראה לר"ת דהניזקין תנא בתר השולח משום דאיירי במילי דהוו מפני תיקון העולם והשתא הדר למילתיה דאיירי בשליחות ואיידי דאיירי באומר לשנים תנו או לשלשה כתבו ותנו תנא בתריה מי שאחזו דאיירי נמי באומר כתבו ואיידי דתנא במי שאחזו במגורשת ואינה מגורשת תנא בתריה הזורק דקתני בה מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת נ):

הא שויתיה שליח. השתא סלקא דעתין דלא איצטריך למיתני התקבל אלא למידק דכי היכי דהתקבל דוקא בלא שויתיה שליח הולך נמי דוקא בלא שויתיה שליח:

דילמא בהילך. אינו מגיה אלא כלומר דילמא איכא דתני הילך: **איש** לקבלה ואשה להולכה מאי. משום דבגט אשה בהולכה לא שייכא ואיש בקבלה משום הכי קבעי:

בשלמא

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ו מהל' גירושין הל"י סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמ סעיף ח וסי' קמא סעי' נט:

ב ב מיי' שם הל"א וסמג שם טוש"ע שם סי' קמ סעי' ג:

ג ג מיי' שם הל"ו טוש"ע שם סעי' ו:

ד ד מיי' שם הל"ט טוש"ע שם סעי' ד:

ה ה ו מיי' שם הל"ו סמג שם טוש"ע שם סי' קמא סעי' לא:

ו ז ח מיי' שם הל"א סמג שם טוש"ע שם סי' קמ סעי' ח:

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה האומר התקבל נ"ב וכן כתבו התוס' דף עב. ד"ה ומשום ביקושא אבל הרא"ש סידר פי' התקבל אחר פ' מי שאחזו:

◆

מוסף רש"י

הבא לי גיטי. האשה שאמרה לאחד אם תמצא את בעלי אמור לו שישלח לי את גיטי בידך ותעשה שלוחו של בעלי לגרשני כשתגיע גט לידי, דשליח להולכה על הבעל לעשות והאשה מתגרשת כשיגיע גט לידה ושליח לקבלה על האשה לעשות שיהא הוא שלוחה וכמותה ומתגרשת משיגיע גט לידי שליח (ב"מ עו.). **אדיבורא דידיה קא סמיך.** והכי אמר לו מהימנת לי דכך אמרה ולא עשאו שליח להולכה, הלכך אין כאן שליחות דאין עליה לעשות שליח להולכה, והרי הבא לי אמרה לו ולא התקבל, והבעל נתנו לו בתורת שליח קבלה, ושליחות זו אינו ביד הבעל לעשות (שם). **דאי אדיבורא דידה קא סמיך.** ולא לדבריו האמין אלא הילך כמה שאמרה היא קאמר ליה, אם כן עשאו שליח להולכה וזו בידו הוא וכי מטי גיטה לידה מיהא תיגרש (שם).

מסורת הש"ס

א) [לעיל יח. לקמן סג:], ב) [לעיל יח. לג:], ג) כשר להולכה כשר לקבלה כצ"ל מ"י, ד) לעיל סג:, ה) שם ודף ה., ו) ב"מ עו. ע"ש, ז) בס"א: לעשות, ח) [קידושין מא.], ט) [דברים כד], י) [שמות כא], כ) [דברים כד], ל) [נ"ל שני דף כד.], מ) [דף עו.], נ) [ומפרש"י לקמן עג: ד"ה טעמא וכו' וד"ה הא אמר וכו' מוכח שפירושו היה מי שאחזו קודם התקבל].

◆

תוספות רי"ד

האומר התקבל גט זה לאשתי או הולך גט זה לאשתי אם רצה א) להחזיר יחזיר האשה שאמרה התקבל לי גיטי אם רצה להחזיר לא יחזיר לפיכך אם אמר לו אי אפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה אם רצה להחזיר יחזיר רשבג"א אף האומרת טול לי גיטי אם רצה להחזיר לא יחזיר. פי' בעל שאמר התקבל גט זה לאשתי כך הוא כאילו אומר הולך שאין הבעל ממנה שליח לקבלה כ"א להולכה הילכך בין אם אמר הולך בין אם אמר התקבל ורצה להחזיר ולבטל השליחות יכול לבטל אבל האשה שאמרה התקבל לי גיטי ומסרו הבעל לידו בתורת קבלה אינו יכול להחזירו שיד השליח כיד האשה דמיא אך אם יאמר הבעל אי אפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה [ואם רצה להחזיר יחזיר] רשבג"א אף האומרת לשליח טול לי גיטי כאומרת התקבל דמי ואם רצה להחזיר לא יחזיר. פשיטא לי איש הוי שליח להולכה שכן בעל מוליך גט לאשתו אשה הויא שליח לקבלה שכן אשה מקבלת גיטה מיד בעלה איש לקבלה ואשה להולכה מאי ופשטי' דאיש נמי הוי שליח לקבלה שכן אב מקבל גט לבתו קטנה ואשה נמי הוי שליח להולכה שכן אשה עצמה מביאה גיטה ממדינת הים דתנן אשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם. איתמר הבא לי גיטי והלך השליח ואמר לבעל אשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אמר לו הולך כמו ב) שאמרת אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב אפילו הגיע הגט לידה אינה מגורשת משום דעקריה שליח לשליחותיה דאמר שליח לקבלה הוינא (ולא) להולכה לא הוינא

א) כ"ה נוסחת המשנה בירושלמי אם רצה להחזיר יחזיר וזהו שהולך רבינו לפרש דרוצה להחזיר ולבטל וכו'.

ב) לפנינו הגירסא כמו שאמרה ואולי דרבינו היה גורס כמו שאמרת.